

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12715

Tarih : 11.07.2025

30845

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın **Anayasa'nın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99. maddeleri** uyarınca **Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek** tarafından, öngörülen yasal süresi içinde cevaplanması konusunda gereğini bilginize sunarım.

Sevilay ÇELENK

Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'de uygulanan ekonomi politikalarının yol açtığı kriz, en çok da 65 yaş ve üzeri yurttaşları etkilemektedir. Artan enflasyon, hayat pahalılığı ve gelir yetersizliği nedeniyle milyonlarca emekli, dinlenmeleri gereken bir dönemde yeniden çalışmak zorunda kalıyor.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın 2024 yılı Genel Faaliyet Raporu'na göre, 65 yaş üstü bireylerin işgücüne katılım oranı yüzde 13,1'e yükselmiştir. Oysa 2024 hedefi yüzde 12,4 olarak belirlenmişti. Bu artış, yaşlı nüfusun geçim sıkıntısıyla karşı karşıya olduğunun açık bir göstergesidir.

Sosyal Güvenlik Kurumu'nun verilerine göre, Nisan 2025 itibarıyla yaşlılık aylığı alanların sayısı 12 milyon 183 bine ulaşmıştır. Bu kişilerin 2 milyon 139 bini, Sosyal Güvenlik Destek Primi (SGDP) kapsamında kayıtlı olarak çalışmaya devam etmektedir. Yalnızca yılın ilk dört ayında bu sayıya 35 bin kişi daha eklenmiş, böylece emeklilerin yaklaşık yüzde 17,5'i kayıtlı şekilde çalışır hâle gelmiştir. Kayıt dışı çalışanlarla birlikte bu oran daha da yüksektir.

Emeklilerin tekrar çalışmaya başlaması bir tercih değil, zorunluluk hâline gelmiştir. Düşük maaşlar, yüksek enflasyon ve gelir adaletsizliği, emekli yurttaşları güvencesiz ve düşük ücretli işlerde çalışmaya itmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, 2025'in ilk altı ayında enflasyon yüzde 16,67 olarak gerçekleşmiş; bu oranda zam yapılması öngörülmüş, ancak en düşük emekli aylığı yalnızca 14 bin 469 liradan 16 bin 881 liraya çıkarılmıştır. Yapılan bu artış, geçim derdiyle boğuşan milyonlarca emekli için yeterli olmamıştır.

İleri yaşıta çalışmak zorunda bırakılan emekliler, hem fiziksel hem de ruhsal olarak ciddi zorluklar yaşamaktadır. Bu tablo, ekonomik krizin boyutlarını ve sosyal devlet anlayışındaki derin boşlukları ortaya koymaktadır. Emeklilerin insanca yaşayabileceği bir gelir düzeyi sağlanmadan, bu krizin toplumsal etkileri daha da derinleşecektir.

Bu bağlamda;

1. 2020-2025 yılları arasında SGDP kapsamında kayıtlı olarak çalışan emekli sayısının yıllara göre dağılımı nedir? Bu kişilerin yaş, cinsiyet ve sektörel dağılımına ilişkin istatistiki veriler mevcut mudur?
2. Aynı dönemde, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılan denetimlerde tespit edilen kayıt dışı çalışan emekli sayısı kaçtır? Bu denetimlerin yıllara, illere ve uygulanan idari yaptırımlara göre dağılımı nedir?
3. 65 yaş ve üzeri çalışan yurttaşlara yönelik olarak iş sağlığı ve güvenliği kapsamında özel bir politika veya program geliştirilmiş midir? Bu yaş grubuna dair iş kazası, ölüm, meslek hastalığı ve sürekli iş göremezlik oranlarına ilişkin veriler nelerdir?
4. Emekli yurttaşların mevcut gelir düzeyleriyle temel ihtiyaçlarını karşılayıp karşılayamadığına dair Bakanlığınızca yapılmış çalışma var mıdır? Ortalama yaşlılık aylığı ile açlık ve yoksulluk sınırı arasındaki fark esas alınarak hazırlanmış herhangi bir değerlendirme raporu var mıdır?
5. Yurttaşların geçim sıkıntısı nedeniyle yeniden işgücüne katılmalarını önleyecek şekilde, emekli maaşlarını iyileştirmeye yönelik bir planınız var mıdır?